

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 8

Apostolin työstä ja arvovallasta

1.Kor. 4:6-20

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla sen neljännen luvun jakeesta 6.

Edellä olemme kuulleet siitä, mitä Paavali kirjoitti omasta apostolinvirastaan. Häntä ja hänen työtovereitaan tuli pitää ”Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoina”.

Paavalin ja Apollocksen keskinäiset välit esimerkkinä

Neljännessä luvussa Paavali jatkaa apostolin viran käsittelemistä.

Tämän olen, veljet, sovittanut itseeni ja Apollockseen, teidän tähtenne, että meistä oppisitte tämän: "Ei yli sen, mikä kirjoitettu on", ettette pöyhkeillen asettuisi mikä minkin puolelle toista vastaan (1.Kor. 4:6).

Edellä Paavali on puhunut käyttäen juridista eli oikeussalin kieltä. Nyt hän muuttaa puhetapaansa läheisemmäksi, perheen kieleksi: ”sisaret ja veljet”. (Kommentaarin mukaan sana *adelphoi* voitaisiin kääntää ”sisaret ja veljet”, vaikka se kyllä on maskuliininen sana). Hän sanoo, että edellä oleva puhe hänestä ja Apollocksesta on vertauskuvallinen viittaus laajempaan asiaan, nimittäin Korintin seurakunnan sisäisiin erimielisyyksiin.

Hän ja Apollos toimivat sovussa, työtovereina. Siihen Paavali kehottaa korinttilaisiakin. Ei pitänyt jakaantua puolueisiin sen mukaan, ketä hengellistä opettajaa tai herätysliiketyyliä kannatti. Piti olla yksimielinen, kuten Paavali ja Apollos olivat; siitä huolimatta, että heillä oli hieman eri tehtävät.

Mitä sitten tarkoittaa tuo ”jotta meistä oppisitte tämän: ’ei yli sen, mikä kirjoitettu on.’”? Kommentaarin mukaan on vaikea tai jopa mahdoton tietää, mitä se tarkoittaa, koska Paavali ei kerro, mihin Raamatun paikkaan niiden pitäisi viitata.

Ehkä Paavalin tarkoitus on sanoa, että jos ihminen noudattaa Raamatun opetusta eli sitä ”mitä on kirjoitettu”, silloin hän ei ryhdy keksimään erityisoppeja, joilla ylpeillä muita vastaan. On muistettava Raamatun perusopetus eikä ryhdyttävä viisastelemaan sen yli.

Tyhjästä paisuneita pöyhkeilijöitä

Tuo sana ”pöyhkeillä” on alkukielellä *fysious*. Se oli hellenistisessä kirjoittelussa yleinen. Kantasanassa on sellainen idea, että pöyhkeilevä on kuin ilmaa täyteen puhallettu; näyttää suurelta ja mahtavalta, mutta se ei ole lihasta vaan pelkkää ilmaa. Hänellä on suuri itsetunto, mutta ei todellista viisautta ja siksi hän saa aikaan hajaannusta ja sotkee yhteisön sisäistä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Monista poliitikoista sanottiin, että he olivat tällaisia ilmapalloja.

Sellaiseksi kristittykin voi tulla, jos hänellä on vääränlainen itsetunto.

Sillä kuka antaa sinulle etusijan? Ja mitä sinulla on, jota et ole lahjaksi saanut? Mutta jos olet sen saanut, niin miksi kerskaat, ikään kuin se ei olisi saatua? (1. Kor.4:7).

Vastaus ensimmäiseen retoriseen kysymykseen on tietenkin, että ei kukaan anna minulle etusijaa, ei ainakaan kukaan olennainen. Ja toiseen, että ei minulla ole mitään, mitä en ole saanut lahjaksi, Jumalalta. Ja vastaus kolmenteen kysymykseen on, että ylpeilemisessä ei ole mitään järkeä, kun kerran kaikki on lahjaa.

Paradoksista ironiaa

Seuraavaksi Paavali ryhtyy suomimaan korinttilaisten puoluehenkeä paradoksisen ironian keinoin:

Te olette jo ravitut, teistä on tullut jo rikkaita, ilman meitä teistä on tullut kuninkaita! Kunpa teistä olisikin tullut kuninkaita, niin että mekin pääsisimme kuninkaiksi teidän kansanne! Sillä minusta näyttää, että Jumala on asettanut meidät apostolit vihoviimeisiksi, ikään kuin kuolemaan tuomituiksi; meistä on tullut kaiken maailman katseltava, sekä enkelien että ihmisten, me olemme houkkia Kristuksen tähden, mutta te älykkäitä Kristuksessa, me olemme heikkoja, mutta te väkeviä; te kunnioitettuja, mutta me halveksittuja. Vielä tänäkin hetkenä me kärsimme sekä nälkää että janoa, olemme alasti, meitä piestään, ja me kuljemme kodittomina, me näemme vaivaa tehden työtä omin käsin. Meitä herjataan, mutta me siunaamme; meitä vainotaan, mutta me kestämmme; meitä parjataan, mutta me puhumme leppeästi; meistä on tullut kuin mikäkin maailman tunkio, kaikkien hylkimiä, aina tähän päivään asti (1. Kor. 4:8-13).

Ironiallaan Paavali tahtoo sanoa, että Korintin seurakunnan hengellisiä puolueita johtavat pöyhkeilijät ovat pullistuneet hengellisiksi kuninkaiksi riippumatta apostoleista, sekä hänestä että Apolloksesta.

Mutta asiat eivät oikeasti ole niin kuin korinttilaiset luulevat. Oikeat Jumalan palvelijat, hänen ”salaisuuksiensa huoneenhaltijat” eivät esiinny viisaina, voimakkaina tai kunnioitettuna. Ihmiset pitävät heitä hulluina ja halveksivat heitä, katselevat heidän kurjuuttaan ikään kuin amfiteatterissa. He kärsivät janoa ja nälkää ja alastomuutta, heitä pahoinpidellään ja he joutuvat tekemään kovaa työtä henkensä pitimiksi. He ovat ”vihoviimeisiä”. Tuossa sanassa on viittaus siihen, että triumfikulkueessa viimeisinä kuljetettiin niitä sotavankeja, jotka tulitaiisiin teloittamaan. Siitä huolimatta apostolit puhuvat leppeästi ja siunaavat, eivät ryhdy rakentamaan hajaannusta katkerilla sanoilla.

Lopussa on kokoavasti sanottu, että apostoleista on tullut kuin ”mikäkin maailman tunkio, kaikkien hylkimiä, aina tähän päivään asti”. Alkukielessä on vieläkin rajumpi sana kuin ”tunkio”, nimittäin *perikatharma*. Se ja sen synonyymi *peripseema* tarkoittavat sitä likaa tai savoksi ihviä, joka kaavitaan kylpylässä ihon pinnalta kaapimella ja vippastaan viemäriin. Paavali vertaa itseään ja muita apostoleita ”maailman ihviin”, siihen mönjään, jota saunassa voi kaapia itsestään.

Aika vahva vastakohta sille, että korinttilaiset ovat omasta mielestään hengellisiä kuninkaita! Mutta eivät he ole sitä, he ovat pahasti oman hengellisen ylpeytensä eksyttämiä.

Niin kuin rakkaita lapsia neuvoen

En kirjoita tätä häväistäkseni teitä, vaan niin kuin rakkaita lapsiani neuvoen. Sillä vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa. Kehotan siis teitä: olkaa minun seuraajiani. (1. Kor 4:14-17)

Edellä Paavali on käyttänyt todella rankkaa ironiaa korinttilaisia ja heidän puoluehenkeään vastaan. Siksi on aihetta kirjoittaa, että hän ei tehnyt sitä häväistäkseen heitä, vaan niin kuin rakkaita lapsiaan neuvoen. Retorinen tyyli vaihtuu siis jälleen, tällä kertaa ääripäästä toiseen.

Paavali koki olevansa korinttilaisten hengellinen isä, koska he olivat tulleet Jumalan lapsiksi sen kautta, että hän oli saarnannut heidän keskuudessaan evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta.

Evankeliumin sanoma on siis se, mikä saa aikaan uskon. Kyse ei ole mistään tahdon ratkaisusta kääntyä Jumalan puoleen. On tietysti uskossa sitäkin. Mutta tahdon ratkaisu ei ole ratkaiseva alkusysäys uskoon. Ihminen ei kykene vapaalla tahdollaan valitsemaan Jeesusta ja tulemaan uskoon. Uskoon tulossa on kyse siitä, että evankeliumissa vaikuttava Pyhä Henki saa ihmisessä aikaan uskon, jolla hän ottaa Jeesuksen vastaan elämäänsä.

Korintissa oli ollut muitakin saarnaajia. Mutta siitä huolimatta Paavali oli ollut kaikkein tärkein, koska hän oli tuonut Jeesuksesta kertovan sanoman Korintiin. Siksi Paavali oli korinttilaisten hengellinen isä, ja hänellä oli oikeus neuvoa heitä: ”olkaa minun seuraajiani”.

Alkukielessä on tällä kohtaa sana *mimeetai* eli ”jäljittelijöitä”. Korintin seurakuntalaisten tuli jäljitellä sitä, miten Paavali käyttäytyi. Tässä yhteydessä tuo tarkoittaa kai lähinnä sitä, miten Paavali toimi Apolloksen kanssa yhteisymmärryksessä ja samaa päämäärää kohti. Jos korinttilaiset matkisivat Paavalia tässä, he eivät suostuisi seurakunnassa vallitsevaan hajaannukseen ja puoluehenkeen, vaan etsisivät yhteyttä toisiinsa.

Timoteus vara-Paavalina

Juuri sen tähden minä lähetin teille Timoteuksen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani Herrassa; hän on muistuttava teitä minun vaelluksestani Kristuksessa Jeesuksessa, sen mukaan kuin minä kaikkialla, joka seurakunnassa, opetan (1.Kor. 4:17).

Timoteus ei ollut vielä kirjeen kirjoittamisaikaan saapunut Korinttiin (ks. 16:10). Paavali oli kuitenkin lähettänyt hänet jo matkaan, juuri sitä varten, että Timoteus opastaisi Korintin seurakuntalaisia oikeanlaiseen kristilliseen elämään, sellaiseen, jota Paavali eli. Siihen ei kuuluisi puoluehenki ja pöyhkeily toinen toistaan vastaan.

Tässä kohden kirjeen tyyli seurailee hellenistisen kirjetyypin erästä muotoa, suosituskirjettä. Tämä johtuu siitä, että Paavali oli lähettänyt Timoteuksen Korinttiin edustajakseen. Timoteuksen tuli korvata Paavalin poissaolo; olla jonkinlainen vara-Paavali, joka ohjaisi korinttilaiset takaisin oikeaan kristilliseen elämään. Tätä varten Timoteus tarvitsi kunnan suositukset.

Ja sellaiset Paavali saattoi Timoteukselle antaa, koska Timoteus oli hänen läheisin työtoverinsa lähetyssaarnaajana. Paavali oli aikoinaan evankelioinut Timoteuksen ja saanut hänet kääntymään kristityksi. Timoteus mainitaan useissa Paavalin kirjeissä hänen työtoverinaan (ks. esim. 1. Tess. 1:1, 2.Kor 1:1, Fil. 1:1, 2. Tess. 1:1, Kol. 1:1).

Tulen pian teidän luoksenne

Muutamit teistä ovat paisuneet pöyhkeiksi, aivan niin kuin minä en tulisikaan teidän tykönnne. Mutta minä tulen pian teidän tykönnne, jos Herra tahtoo, ja silloin minä otan selon, en noiden pöyhkeiden sanoista, vaan voimasta. Sillä Jumalan valtakunta ei ole sanoissa, vaan voimassa. Kummanko tahdotte? Tulenko luoksenne vitsa kädessä vaiko rakkaudessa ja sävyisyyden hengessä? (1. Kor. 4:18-21)

Hellenistissä kirjeissä, jollainen myös 1. Kor. on, eräänä teemana kulkee koko ajan kirjoittajan läsnäolo ja poissaolo kirjeen saajan luota. Kirjeen merkittävin tarkoitus oli jollain tavalla korvata sen lähettäjän persoonallinen läsnäolo.

Sitä Paavali tässäkin yrittää. Kun hän oli ollut joitain vuosia poissa perustamastaan Korintin seurakunnasta, se oli lähtenyt kehittymään väärään suuntaan. Jotkut seurakuntalaiset olivat paisuneet (jälleen verbi *efysiotheesan*) eli kehittäneet vääränlaisen hengellisen itseluottamuksen ja siitä oli syntynyt väärää puoluehenkeä ja hajaannusta, kun Paavali ei ollut paikalla, pitämässä heitä kurissa ja Herran nuhteessa.

Tällä kirjeellään Paavali halusi edes jossain määrin korvata poissaoloaan. Kirjeensä kautta hän olisi jälleen jossain määrin läsnä Korintissa ja varottaisi, että kohta hän tulee Korinttiin ihan fyysisesti. Silloin hän ottaisi selvän pöyhkeilijöiden hengellisen itseluottamuksen perusteista.

Hän puhuu vitsasta. Jos tarvis olisi, hän kurittaisi korinttilaisia, kuin isä tottelemattomia lapsiaan. Kyse ei tietenkään ole konkreettisesta vitsasta, vaan ankarasta Jumalan sanan saarnasta, jonka kautta toimiva Pyhä Henki murtaisi heidän väärän itseluottamuksensa, paljastaisi heidän syntinsä ja veisi kääntymykseen.

Mutta jo tässä vaiheessa oli mahdollista taipua kirjeen muodossa olevan Paavalin läsnäoloon ja auktoriteettiin. Pöyhkeilijät voisivat jo nyt luopua pöyhkeydestään, ryhtyä kohtelemaan toisiaan sisarina ja veljinä Kristuksessa ja alkaa elää muutenkin niin kuin kristittyjen tulee elää.